Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 16ης Απριλίου 2015*

«Προδικαστική παραπομπή — Κανονισμός (ΕΚ) 1346/2000 — Άρθρα 4 και 13 — Διαδικασία αφερεγγυότητας — Καταβολή που πραγματοποιήθηκε μετά από την ημερομηνία έναρξης της διαδικασίας αφερεγγυότητας, αλλά βάσει κατάσχεσης που πραγματοποιήθηκε πριν από την ημερομηνία αυτή — Αγωγή πτωχευτικής ανάκλησης κατά των βλαπτικών για τους πιστωτές πράξεων — Προθεσμίες παραγραφής και άσκησης της αγωγής πτωχευτικής ανάκλησης και αποσβεστικές προθεσμίες — Τυπικές προϋποθέσεις για την άσκηση αγωγής πτωχευτικής ανάκλησης — Εφαρμοστέα νομοθεσία»

Στην υπόθεση C-557/13,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής απόφασης δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Bundesgerichtshof (Γερμανία) με απόφαση της 10ης Οκτωβρίου 2013, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Οκτωβρίου 2013, στη δίκη

Hermann Lutz

κατά

Elke Bäuerle, ως συνδίκου της πτώχευσης της ECZ Autohandel GmbH,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους A. Tizzano, πρόεδρο τμήματος, S. Rodin, A. Borg Barthet, E. Levits και M. Berger (εισηγήτρια), δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Szpunar

γραμματέας: L. Carrasco Marco, υπάλληλος διοίκησης,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζήτησης της 18ης Σεπτεμβρίου 2014,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— ο H. Lutz, εκπροσωπούμενος από τον C. Brändle, Rechtsanwalt,

— η E. Bäuerle, ως σύνδικος της πτώχευσης της ECZ Autohandel GmbH, εκπροσωπούμενη από τον W. Nassall, Rechtsanwalt,

— η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον T. Henze και τις J. Kemper και D. Kuon,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

— η Ελληνική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τις Γ. Σκιάνη και Μ. Γερμάνη,

— η Ισπανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την M. García-Valdecasas Dorrego,

— η Πορτογαλική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τον L. Inez Fernandes και τη F. de Figueiroa Quelhas,

— η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τον M. Wilderspin,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 27ης Νοεμβρίου 2014,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση προδικαστικής απόφασης αφορά την ερμηνεία των άρθρων 4, παράγραφος 2, στοιχείο ιγ', και 13 του κανονισμού (ΕΚ) 1346/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας (ΕΕ L 160, σ. 1).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο της διαφοράς μεταξύ του H. Lutz, κατοίκου Αυστρίας, και της E. Bäuerle, συνδίκου της πτώχευσης στο πλαίσιο διαδικασίας αφερεγγυότητας που κινήθηκε στη Γερμανία σχετικά με την εταιρία ECZ Autohandel GmbH (στο εξής: οφειλέτρια εταιρία), αντικείμενο της οποίας είναι μια αγωγή πτωχευτικής ανάκλησης.

Το νομικό πλαίσιο

Το δίκαιο της Ένωσης

3 Οι αιτιολογικές σκέψεις 23 έως 25 του κανονισμού 1346/2000 έχουν ως εξής:

«(23) Ο παρών κανονισμός, στα θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του, θα πρέπει να καθορίζει ενιαίους κανόνες για τη σύγκρουση των νομοθεσιών οι οποίοι να αντικαθιστούν, στα πλαίσια του πεδίου εφαρμογής τους, τις εθνικές διατάξεις ιδιωτικού διεθνούς δικαίου. Εκτός εάν υπάρχει αντίθετη διάταξη, θα πρέπει να εφαρμόζεται η νομοθεσία του κράτους μέλους έναρξης της διαδικασίας ("lex concursus"). Ο κανόνας αυτός για τη σύγκρουση των νομοθεσιών θα πρέπει να εφαρμόζεται τόσο στην κύρια διαδικασία όσο και στις τοπικές διαδικασίες. Ο lex concursus καθορίζει όλα τα αποτελέσματα της διαδικασίας αφερεγγυότητας, τόσο τα διαδικαστικά όσο και τα ουσιαστικά, επί των ενεχόμενων προσώπων και έννομων σχέσεων. Ο κανόνας αυτός διέπει όλους τους όρους έναρξης, διεξαγωγής και περάτωσης της διαδικασίας αφερεγγυότητας.

(24) Η αυτόματη αναγνώριση μιας διαδικασίας αφερεγγυότητας, στην οποία εφαρμόζεται κανονικά το δίκαιο του κράτους έναρξης της διαδικασίας, μπορεί να έρχεται σε αντίθεση με τους κανόνες δυνάμει των οποίων διεξάγονται κανονικά οι συναλλαγές στα άλλα κράτη μέλη. Για να προστατευθούν οι έννομες προσδοκίες και η ασφάλεια των συναλλαγών στα άλλα κράτη μέλη, εκτός αυτού της έναρξης της διαδικασίας, θα πρέπει να προβλεφθούν ορισμένες εξαιρέσεις από τον γενικό κανόνα.

(25) Είναι ιδιαίτερα αναγκαίο να προβλεφθούν για τα εμπράγματα δικαιώματα ειδικές συνδετικές έννοιες που θα παρεκκλίνουν από τη νομοθεσία του κράτους έναρξης, δεδομένου ότι τα δικαιώματα αυτά ενέχουν σημαντικό ρόλο στη χορήγηση πιστώσεων. Η αιτιολόγηση, η ισχύς και

η εμβέλεια ενός τέτοιου εμπράγματου δικαιώματος θα πρέπει να καθορίζονται κανονικά δυνάμει του δικαίου της τοποθεσίας του πράγματος [και να μην επηρεάζονται από την έναρξη διαδικασίας αφερεγγυότητας]. Ο κάτοχος του εμπράγματου δικαιώματος θα πρέπει, επομένως, να μπορεί να αξιώσει περαιτέρω τον διαχωρισμό της εγγύησης από τα περιουσιακά στοιχεία, ή τον ξεχωριστό διακανονισμό της. […]»

4 Το άρθρο 4 του εν λόγω κανονισμού 1346/2000 ορίζει τα εξής:

«1. Εάν ο παρών κανονισμός δεν ορίζει άλλως, δίκαιο εφαρμοστέο στη διαδικασία αφερεγγυότητας και στα αποτελέσματά της είναι το δίκαιο του κράτους μέλους έναρξης της διαδικασίας, κατωτέρω καλουμένου “κράτος έναρξης”.

2. Το δίκαιο του κράτους έναρξης ρυθμίζει τις προϋποθέσεις έναρξης, τη διεξαγωγή και την περάτωση της διαδικασίας αφερεγγυότητας. Βάσει του δικαίου αυτού, ορίζονται συγκεκριμένα:

[...]

στ) τα αποτελέσματα της διαδικασίας αφερεγγυότητας επί των ατομικών διώξεων εκ μέρους πιστωτών, εκτός αν υφίσταται εκκρεμοδικία,

[...]

ιγ) οι κανόνες που άπτονται της ακυρότητας, ακυρωσίας ή του ανενεργού των επιβλαβών για όλους τους πιστωτές δικαιοπραξιών.»

5 Το άρθρο 5 του κανονισμού 1346/2000 προβλέπει τα εξής:

«1. Η έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας δεν θίγει εμπράγματα δικαιώματα πιστωτών ή τρίτων επί πραγμάτων ή ασωμάτων αντικειμένων, κινητών ή ακινήτων (τόσο συγκεκριμένων περιουσιακών στοιχείων όσο και περιουσιών, ως συνόλου που κατά καιρούς αλλάζει), ανηκόντων στον οφειλέτη και ευρισκόμενων σε άλλο κράτος μέλος κατά την έναρξη της διαδικασίας.

2. Εμπράγματα δικαιώματα κατά την έννοια της παραγράφου 1 είναι:

α) το δικαίωμα απευθείας ή μέσω τρίτου διάθεσης περιουσιακού στοιχείου και ικανοποίησης από το τίμημα ή τις προσόδους του, ιδίως δυνάμει ενεχύρου ή υποθήκης,

β) το αποκλειστικό δικαίωμα είσπραξης μιας απαιτήσεως, και δη το δικαίωμα το οποίο είναι ασφαλισμένο είτε με ενέχυρο, αντικείμενο του οποίου είναι η απαίτηση, είτε με εκχώρηση της απαιτήσεως αυτής,

[...]

4. Η παράγραφος 1 δεν κωλύει τις κατ’ άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο ιγ′, αγωγές αναγνώρισης της ακυρότητας ή ακυρώσεως ή κήρυξης του ανενεργού της δικαιοπραξίας.»

6 Κατά το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000:

«Το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο ιγ′, δεν ισχύει, εάν αυτός ο οποίος επωφελήθη δικαιοπραξίας επιβλαβούς για το σύνολο των πιστωτών προσκομίσει απόδειξη ότι:

— η δικαιοπραξία αυτή διέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους άλλου από το κράτος έναρξης

και ότι

— το δίκαιο αυτό δεν παρέχει στη συγκεκριμένη περίπτωση κανένα μέσο προσβολής της δικαιοπραξίας αυτής.»

7 Το άρθρο 20, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000 έχει ως εξής:

«Ο πιστωτής ο οποίος, μετά την έναρξη διαδικασίας του άρθρου 3, παράγραφος 1, ικανοποίησε καθ' οιονδήποτε τρόπο, και δη μέσω αναγκαστικής εκτελέσεως, εν όλω ή εν μέρει, την απαίτησή του με περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη ευρισκόμενα σε άλλο κράτος μέλος οφείλει να αποδώσει ό,τι έλαβε στον σύνδικο, επιφυλασσομένων των άρθρων 5 και 7.»

8 Το άρθρο 12, παράγραφος 1, του κανονισμού (ΕΚ) 593/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Ιουνίου 2008, για το εφαρμοστέο δίκαιο στις συμβατικές ενοχές (Ρώμη I) (ΕΕ L 177, σ. 6, στο εξής: κανονισμός Ρώμη I), προβλέπει τα εξής:

«Το σύμφωνο με τον παρόντα κανονισμό εφαρμοστέο στη σύμβαση δίκαιο διέπει ειδικότερα:

[...]

δ) τους διάφορους τρόπους απόσβεσης των ενοχών, καθώς και τις παραγραφές και εκπτώσεις λόγω παρόδου προθεσμίας,

[...]»

Το γερμανικό δίκαιο

9 Το άρθρο 88 του Insolvenzordnung (γερμανικού Πτωχευτικού Κώδικα), της 5ης Οκτωβρίου 1994 (*BGBl.* 1994 I, σ. 2866), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο για την υπόθεση της κύριας δίκης χρόνο (στο εξής: InsO), προβλέπει τα εξής:

«Εάν πιστωτής του αφερέγγυου προσώπου απέκτησε κατόπιν αναγκαστικής εκτέλεσης, κατά τη διάρκεια του μήνα που προηγήθηκε της κατάθεσης της αίτησης έναρξης της διαδικασίας αφερεγγυότητας ή μετά από την κατάθεση αυτή, ασφάλεια επί περιουσιακού στοιχείου του οφειλέτη που ανήκει στην πτωχευτική περιουσία, η έναρξη της διαδικασίας καθιστά την ασφάλεια αυτή άκυρη.»

Το αυστριακό δίκαιο

10 Το άρθρο 43, παράγραφοι 1 και 2, του Insolvenzordnung (αυστριακού Πτωχευτικού Κώδικα) (*RGBl.* 337/1914), όπως ίσχυε κατά τον κρίσιμο για την υπόθεση της κύριας δίκης χρόνο (στο εξής: IO), ορίζει τα εξής:

«(1) Η πτωχευτική ανάκληση μπορεί να ζητηθεί μόνο με αγωγή [...].

(2) Η ανακλητική αγωγή πρέπει να ασκηθεί εντός αποσβεστικής προθεσμίας ενός έτους από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας. [...]»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

11 Η ECZ GmbH ήταν εταιρία γερμανικού δικαίου που είχε την έδρα της, κατά τον κρίσιμο για την υπόθεση της κύριας δίκης χρόνο, στο Tettnang (Γερμανία). Ο εταιρικός σκοπός της συνίστατο στην εμπορία αυτοκινήτων. Για την αυστριακή αγορά χρησιμοποιούσε μια θυγατρική της, την οφειλέτρια εταιρία, που είχε την έδρα της στο Bregenz (Αυστρία). Ο H. Lutz αγόρασε ένα αυτοκίνητο από την

εταιρία αυτή, αλλά, επειδή το αυτοκίνητο δεν του παραδόθηκε, άσκησε ενώπιον του Bezirksgericht Bregenz (Ειρηνοδικείου του Bregenz) αγωγή με αίτημα να του επιστραφεί το τίμημα που είχε καταβάλει στην εν λόγω εταιρία. Στις 17 Μαρτίου 2008 το δικαστήριο αυτό εξέδωσε εκτελεστή διαταγή πληρωμής κατά της ίδιας αυτής εταιρίας για ποσό 9 566 ευρώ, καθώς και για τους σχετικούς τόκους.

12 Στις 13 Απριλίου 2008 η οφειλέτρια εταιρία ζήτησε από το Amtsgericht Ravensburg (Ειρηνοδικείο του Ravensburg, Γερμανία) να κινηθεί η διαδικασία κήρυξής της σε πτώχευση.

13 Στις 20 Μαΐου 2008 το Bezirksgericht Bregenz επέτρεψε την αναγκαστική εκτέλεση της διαταγής πληρωμής που είχε εκδώσει με την απόφαση της 17ης Μαρτίου 2008, οπότε κατασχέθηκαν οι καταθέσεις σε τρεις τραπεζικούς λογαριασμούς της οφειλέτριας εταιρίας σε αυστριακό πιστωτικό ίδρυμα. Η απόφαση για την κατάσχεση επιδόθηκε στο τραπεζικό αυτό ίδρυμα στις 23 Μαΐου 2008.

14 Στις 4 Αυγούστου 2008 το Amtsgericht Ravensburg κήρυξε την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας της οφειλέτριας εταιρίας.

15 Στις 17 Μαρτίου 2009 το τραπεζικό ίδρυμα, ως τρίτος στα χέρια του οποίου είχε πραγματοποιηθεί η κατάσχεση των τραπεζικών καταθέσεων της οφειλέτριας εταιρίας, κατέβαλε στον H. Lutz το ποσό των 11 778,48 ευρώ. Πριν από την ημερομηνία αυτή ο τότε σύνδικος είχε δηλώσει στο τραπεζικό ίδρυμα αυτό, με επιστολή της 10ης Μαρτίου 2009, ότι επιφυλασσόταν του δικαιώματος άσκησης αγωγής πτωχευτικής ανάκλησης για οποιαδήποτε πληρωμή πραγματοποιούνταν προς τους δανειστές της εταιρίας αυτής.

16 Με εξώδικο της 3ης Ιουνίου 2009, ο τότε σύνδικος ενημέρωσε τον H. Lutz ότι θα ασκούσε αγωγή πτωχευτικής ανάκλησης κατά της αναγκαστικής εκτέλεσης που είχε επιτραπεί στις 20 Μαΐου 2008 από το Bezirksgericht Bregenz και της πράξης καταβολής της 17ης Μαρτίου 2009. Στις 23 Οκτωβρίου 2009 η E. Bäuerle, ως σύνδικος της πτώχευσης της οφειλέτριας εταιρίας, άσκησε κατά του H. Lutz αγωγή πτωχευτικής ανάκλησης, με αίτημα την επιστροφή στην πτωχευτική περιουσία του ποσού που του είχε καταβληθεί στις 17 Μαρτίου 2009.

17 Το Landgericht Ravensburg (Πρωτοδικείο του Ravensburg) δέχτηκε την αγωγή της E. Bäuerle. Ο H. Lutz άσκησε έφεση κατά της απόφασης του Landgericht Ravensburg, η οποία όμως απορρίφθηκε. Κατόπιν αυτού, ο ενδιαφερόμενος υπέβαλε στο Bundesgerichtshof (γερμανικό Ακυρωτικό Δικαστήριο) αίτηση αναίρεσης, με την οποία εμμένει στο αίτημά του να απορριφθεί το αίτημα της αγωγής.

18 Το αιτούν δικαστήριο εκτιμά ότι η απόφαση επί της αίτησης αναίρεσης εξαρτάται από την ερμηνεία του άρθρου 13 του κανονισμού 1346/2000, εφόσον βέβαια η εν λόγω διάταξη έχει εφαρμογή στην προκείμενη ένδικη διαφορά. Συγκεκριμένα, το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο ιγ', του κανονισμού αυτού προβλέπει ότι οι κανόνες για την ακυρότητα, την ακυρωσία ή το ανενεργό των επιβλαβών για όλους τους πιστωτές δικαιοπραξιών διέπεται από δίκαιο του κράτους μέλους έναρξης της διαδικασίας αφερεγγυότητας (στο εξής: δίκαιο του κράτους έναρξης). Το άρθρο 13 του εν λόγω κανονισμού αποκλείει όμως την εφαρμογή της διάταξης αυτής στην περίπτωση κατά την οποία αυτός ο οποίος ωφελήθηκε από δικαιοπραξία επιβλαβή για το σύνολο των πιστωτών προσκομίσει την απόδειξη ότι η δικαιοπραξία αυτή διέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους άλλου από το κράτος έναρξης και ότι το δίκαιο αυτό δεν παρέχει στη συγκεκριμένη περίπτωση κανένα μέσο προσβολής της δικαιοπραξίας αυτής.

19 Επ' αυτού το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι στην υπόθεση της κύριας δίκης, σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο του κράτους έναρξης, δηλαδή εν προκειμένω το άρθρο 88 του InsO, το δικαίωμα κατάσχεσης των τραπεζικών καταθέσεων της οφειλέτριας εταιρία κατέστη ανενεργό κατά την ημερομηνία έναρξης της διαδικασίας αφερεγγυότητας της εν λόγω εταιρίας, αφού η κατάσχεση αυτή

επιτράπηκε και πραγματοποιήθηκε μετά από την υποβολή της αίτησης έναρξης της διαδικασίας αυτής. Επομένως, άκυρη είναι επίσης η μεταγενέστερη καταβολή του ποσού που προερχόταν από τους τραπεζικούς λογαριασμούς επί των οποίων είχε γίνει η κατάσχεση.

20 Το αιτούν δικαστήριο προσθέτει ότι, κατά τον H. Lutz, ο οποίος επικαλείται το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000, η επίμαχη στην κύρια δίκη καταβολή δεν μπορεί πλέον, σύμφωνα με το εφαρμοστέο στην καταβολή αυτή δίκαιο, δηλαδή το αυστριακό, να προσβληθεί. Πράγματι, το άρθρο 43, παράγραφος 2, του ΙΟ προβλέπει ότι η ανακλητική αγωγή πρέπει να ασκείται εντός αποσβεστικής προθεσμίας ενός έτους από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας. Η προθεσμία αυτή δεν έχει όμως τηρηθεί στην υπόθεση της κύριας δίκης.

21 Το αιτούν δικαστήριο επισημαίνει ότι, κατά το γερμανικό δίκαιο αντίθετα, η προθεσμία για την άσκηση ανακλητικής αγωγής είναι τριετής και ότι η προθεσμία αυτή έχει τηρηθεί στην υπόθεση της κύριας δίκης.

22 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το Bundesgerichtshof αποφάσισε να αναστείλει την ενώπιόν του διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Εφαρμόζεται το άρθρο 13 του κανονισμού [1346/2000] στην περίπτωση κατά την οποία η προσβαλλόμενη από τον σύνδικο της πτώχευσης καταβολή ενός ποσού που είχε κατασχεθεί πριν από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας πραγματοποιήθηκε μετά από την έναρξη της διαδικασίας αυτής;

2) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο πρώτο ερώτημα: Αφορά η προβλεπόμενη στο άρθρο 13 του κανονισμού [1346/2000] εξαίρεση ακόμη και τις προθεσμίες παραγραφής ή άσκησης ανακλητικής αγωγής ή αποσβεστικές προθεσμίες που προβλέπονται από το δίκαιο του κράτους στο οποίο η προσβαλλόμενη δικαιοπραξία παράγει τα αποτελέσματά της (lex causae);

3) Σε περίπτωση καταφατικής απάντησης στο δεύτερο ερώτημα: Οι τυπικές προϋποθέσεις για την άσκηση του δικαιώματος που προβλέπεται στο άρθρο 13 του κανονισμού [1346/2000] ρυθμίζονται και αυτές από το ουσιαστικό δίκαιο που διέπει την προσβαλλόμενη δικαιοπραξία (από τη lex causae) ή από το δίκαιο του κράτους έναρξης της διαδικασίας αφερεγγυότητας (από τη lex fori concursus);»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

23 Τα προδικαστικά ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου αφορούν κατ' ουσία τη δυνατότητα εφαρμογής του άρθρου 13 του κανονισμού 1346/2000 στις καταβολές που πραγματοποιούνται σε πιστωτές μετά από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας του οφειλέτη, εφόσον οι καταβολές αυτές βασίζονται σε δικαίωμα κατάσχεσης που γεννήθηκε πριν από την έναρξη της διαδικασίας αυτής. Πριν δοθεί απάντηση στα ερωτήματα αυτά, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι τα εν λόγω ερωτήματα στηρίζονται πάντως σε δύο παραδοχές, οι οποίες πρέπει να εξεταστούν.

24 Το αιτούν δικαστήριο υπενθυμίζει συγκεκριμένα ότι, ενώ το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000 ορίζει ότι η έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας δεν θίγει τα εμπράγματα δικαιώματα των πιστωτών επί πραγμάτων που ανήκουν στον οφειλέτη, το άρθρο 5, παράγραφος 4, του κανονισμού αυτού διευκρινίζει ότι «η παράγραφος 1 δεν κωλύει τις […] αγωγές αναγνώρισης της ακυρότητας ή ακυρώσεως ή κήρυξης του ανενεργού της δικαιοπραξίας».

25 Το αιτούν δικαστήριο δέχεται συνεπώς έμμεσα, πρώτον, ότι το δικαίωμα κατάσχεσης τραπεζικών καταθέσεων στο πλαίσιο αναγκαστικής εκτέλεσης συνιστά «εμπράγματο δικαίωμα» που προστατεύεται δυνάμει του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000.

26 Δεύτερον, το εν λόγω δικαστήριο εκτιμά ότι η προβλεπόμενη προστασία αυτή μπορεί πάντως, κατ' εφαρμογή του άρθρου 5, παράγραφος 4, του κανονισμού 1346/2000, να μην παρέχεται στις περιπτώσεις που προβλέπει το δίκαιο του κράτους έναρξης και εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις που προβλέπει το δίκαιο αυτό. Για τον λόγο αυτό, το δικαστήριο αυτό διευκρινίζει ότι, αφού το δικαίωμα κατάσχεσης των επίμαχων στην κύρια δίκη τραπεζικών καταθέσεων γεννήθηκε μετά από την υποβολή στις 13 Απριλίου 2008 της αίτησης έναρξης της διαδικασίας αφερεγγυότητας της οφειλέτριας εταιρίας, το δικαίωμα αυτό κατέστη, δυνάμει του άρθρου 88 του InsO, ανενεργό κατόπιν της έναρξης της διαδικασίας αυτής στις 4 Αυγούστου 2008 και, επομένως, η καταβολή στον H. Lutz, στις 17 Μαρτίου 2009, του ποσού που προερχόταν από τις κατασχεθείσες τραπεζικές καταθέσεις της εν λόγω εταιρίας ήταν επίσης ανίσχυρη.

27 Στο σημείο αυτό επιβάλλεται η διευκρίνιση, όσον αφορά το ζήτημα αν το δικαίωμα κατάσχεσης τραπεζικών καταθέσεων αποτελεί «εμπράγματο δικαίωμα», ότι το άρθρο 5, παράγραφος 2, του κανονισμού 1346/2000 αναφέρει, μεταξύ των «εμπραγμάτων δικαιωμάτων» υπό την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού, το αποκλειστικό δικαίωμα είσπραξης μιας απαίτησης. Επιπλέον, όπως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 25 του εν λόγω κανονισμού, η αιτιολόγηση, η ισχύς και η εμβέλεια ενός εμπράγματου δικαιώματος θα πρέπει να καθορίζονται κανονικά δυνάμει του δικαίου της τοποθεσίας του πράγματος.

28 Κατά συνέπεια, το δικαίωμα που απέρρεε από την κατάσχεση που πραγματοποιήθηκε επί των επίμαχων στην κύρια δίκη τραπεζικών λογαριασμών μπορούσε πράγματι να συνιστά «εμπράγματο δικαίωμα» κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000, υπό την προϋπόθεση ότι το δικαίωμα αυτό παρείχε, σύμφωνα με το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, εν προκειμένω το αυστριακό, αποκλειστικότητα έναντι των λοιπών πιστωτών της οφειλέτριας εταιρίας, πράγμα που θα πρέπει να εξακριβώσει το αιτούν δικαστήριο.

29 Επιπλέον, όσον αφορά το ζήτημα κατά πόσον το δικαίωμα που απορρέει από την κατάσχεση που πραγματοποιήθηκε επί των επίμαχων στην κύρια δίκη τραπεζικών λογαριασμών, αν υποτεθεί ότι συνιστά «εμπράγματο δικαίωμα» κατά την έννοια του άρθρου 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000, κατέστη αυτοδικαίως ανενεργό κατόπιν της έναρξης της διαδικασίας αφερεγγυότητας της οφειλέτριας εταιρίας, πρέπει να ληφθεί υπόψη βέβαια το γεγονός ότι το άρθρο 5, παράγραφος 4, του κανονισμού αυτού επιτρέπει τη μη εφαρμογή του άρθρου 5, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού μόνο στις περιπτώσεις των «αγωγών» αναγνώρισης της ακυρότητας ή ακύρωσης ή κήρυξης του ανενεργού της πράξης, τις οποίες αναφέρει το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο ιγ', του κανονισμού 1346/2000.

30 Εντούτοις, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 49 των προτάσεών του, το γεγονός ότι στο κείμενο του άρθρου 5, παράγραφος 4, του κανονισμού 1346/2000 αναφέρονται, στις περισσότερες γλώσσες, μόνο οι «αγωγές» αναγνώρισης της ακυρότητας ή ακύρωσης ή κήρυξης του ανενεργού δεν οδηγεί κατ' ανάγκη στο συμπέρασμα ότι στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής εμπίπτουν μόνο οι κατά κυριολεξία αγωγές. Η διάταξη αυτή πρέπει δηλαδή να ερμηνευθεί σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο ιγ', του κανονισμού αυτού, το οποίο κάνει λόγο γενικά για τους «κανόνες που άπτονται της ακυρότητας, ακυρωσίας ή του ανενεργού» και όχι μόνο για τις «αγωγές» αναγνώρισης της ακυρότητας ή ακύρωσης ή κήρυξης του ανενεργού. Επομένως, για να εξακριβώνεται αν η ακυρότητα, η ακύρωση ή η κήρυξη του ανενεργού μιας δικαιοπραξίας μπορεί να προκύπτει από αγωγή ή άλλη νομική πράξη ή μάλιστα από τον νόμο, το δίκαιο αναφοράς είναι το δίκαιο του κράτους έναρξης, βάσει του οποίου καθορίζονται, σύμφωνα με το ίδιο αυτό άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο ιγ', του κανονισμού 1346/2000, οι κανόνες που αφορούν την ακυρότητα, την ακυρωσία ή το ανενεργό.

31 Σε σχέση με το τελευταίο αυτό σημείο πρέπει να προστεθεί ότι, μολονότι το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο ιγ', του κανονισμού 1346/2000 προβλέπει ότι το δίκαιο του κράτους έναρξης καθορίζει τους κανόνες που άπτονται της ακυρότητας, ακυρωσίας ή του ανενεργού των επιβλαβών για όλους τους πιστωτές δικαιοπραξιών, το άρθρο 13 του κανονισμού αυτού, το οποίο επικαλείται ο H. Lutz, επιτρέπει μια εξαίρεση από τον κανόνα αυτό, καθόσον αποκλείει την εφαρμογή του άρθρου 4, παράγραφος 2, στοιχείο ιγ', του κανονισμού αυτού και προβλέπει την εφαρμογή του δικαίου που διέπει την προσβαλλόμενη από τον σύνδικο πράξη, εφόσον συντρέχουν ορισμένες προϋποθέσεις. Επομένως, στα ερωτήματα του αιτούντος δικαστηρίου πρέπει να δοθεί απάντηση που να του παρέχει τη δυνατότητα να εξακριβώσει επίσης κατά πόσον η εφαρμογή του άρθρου 88 του InsO και, συνεπώς, η αυτοδίκαιη ακυρότητα της επίμαχης στην κύρια δίκη κατάσχεσης των τραπεζικών καταθέσεων αποκλείονταν λόγω της εφαρμογής του αυστριακού δικαίου σύμφωνα με το εν λόγω άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000.

Επί του πρώτου ερωτήματος

32 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο θέτει κατ' ουσία το ζήτημα αν το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000 έχει την έννοια ότι έχει εφαρμογή στην περίπτωση κατά την οποία η προσβαλλόμενη από τον σύνδικο της πτώχευσης καταβολή ενός χρηματικού ποσού που είχε κατασχεθεί πριν από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας πραγματοποιήθηκε μετά από την έναρξη της διαδικασίας αυτής.

33 Συναφώς υπενθυμίζεται καταρχάς ότι το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000 δεν περιέχει, σύμφωνα με το γράμμα του, καμία περιοριστική διάταξη που να έχει ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του πεδίου εφαρμογής του ανάλογα με την ημερομηνία κατά την οποία πραγματοποιείται η επιβλαβής πράξη.

34 Εντούτοις, το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000 προβλέπει μια εξαίρεση από τον γενικό κανόνα του άρθρου 4, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000, κατά τον οποίο το εφαρμοστέο στη διαδικασία αφερεγγυότητας και στα αποτελέσματά της δίκαιο είναι το δίκαιο του κράτους έναρξης. Η εξαίρεση αυτή, σκοπός της οποίας είναι, όπως υπενθυμίζεται στην αιτιολογική σκέψη 24 του κανονισμού αυτού, η προστασία των έννομων προσδοκιών και της ασφάλειας των συναλλαγών στα άλλα κράτη μέλη, εκτός αυτού της έναρξης της διαδικασίας, πρέπει να ερμηνεύεται στενά και το περιεχόμενό της δεν μπορεί να βαίνει πέραν αυτού που είναι αναγκαίο για την επίτευξη του σκοπού αυτού.

35 Αν όμως το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000 ερμηνευόταν υπό την έννοια ότι έχει επίσης εφαρμογή στις πράξεις που έχουν πραγματοποιηθεί μετά από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας, η ερμηνεία αυτή θα έβαινε πέραν αυτού που είναι αναγκαίο για την προστασία των έννομων προσδοκιών και της ασφάλειας των συναλλαγών στα άλλα κράτη μέλη, εκτός αυτού της έναρξης της διαδικασίας αυτής. Πράγματι, με την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας, οι πιστωτές του συγκεκριμένου οφειλέτη είναι σε θέση να προβλέψουν τα αποτελέσματα της εφαρμογής του δικαίου του κράτους έναρξης επί των έννομων σχέσεών τους με τον οφειλέτη. Επομένως, οι πιστωτές αυτοί, όπως ορθά τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 60 των προτάσεών του, δεν δικαιούνται καταρχήν αυξημένη προστασία.

36 Κατά συνέπεια, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000 δεν έχει καταρχήν εφαρμογή στις πράξεις που πραγματοποιούνται μετά από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας.

37 Παρά το συμπέρασμα που παρατίθεται στην αμέσως προηγούμενη σκέψη, πρέπει να τονιστεί ότι η πράξη την οποία αφορά η ανακλητική αγωγή, δηλαδή εν προκειμένω η καταβολή που πραγματοποιήθηκε στις 17 Μαρτίου 2009 υπέρ του H. Lutz, πραγματοποιήθηκε ενδεχομένως βάσει ενός εμπραγμάτου δικαιώματος, και συγκεκριμένα του δικαιώματος κατάσχεσης των τραπεζικών

καταθέσεων της οφειλέτριας εταιρίας. Δεδομένου όμως ότι το δικαίωμα κατάσχεσης αυτό συστάθηκε πριν κινηθεί η διαδικασία αφερεγγυότητας κατά της οφειλέτριας εταιρίας, η πράξη αυτή θα μπορούσε, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού 1346/2000, να τύχει ιδιαίτερης προστασίας.

38 Συγκεκριμένα, όπως υπενθυμίζεται στην αιτιολογική σκέψη 25 του κανονισμού 1346/2000, σκοπός του νομοθέτη ήταν να προβλέψει, όσον αφορά τα εμπράγματα δικαιώματα, ειδικές συνδετικές έννοιες που θα παρεκκλίνουν από τη νομοθεσία του κράτους έναρξης, δεδομένου ότι τα δικαιώματα αυτά έχουν σημαντικό ρόλο για τη χορήγηση πιστώσεων. Σύμφωνα με την ίδια αυτή αιτιολογική σκέψη, ο κάτοχος του εμπράγματου δικαιώματος που έχει συσταθεί πριν από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας θα πρέπει επομένως να μπορεί να αξιώσει, μετά από την έναρξη της διαδικασίας αυτής, τον διαχωρισμό της εγγύησης από την πτωχευτική περιουσία.

39 Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, το άρθρο 5, παράγραφος 1, του κανονισμού 1346/2000 ορίζει ότι η έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας «δεν θίγει» τα εμπράγματα δικαιώματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής. Ο σκοπός του κανόνα αυτού είναι προφανώς, μεταξύ άλλων, να παρέχεται στον πιστωτή η δυνατότητα να προβάλει αποτελεσματικά, ακόμη και μετά την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας, το εμπράγματο δικαίωμα που απέκτησε πριν από την έναρξη της διαδικασίας αυτής.

40 Για να έχει όμως ο πιστωτής τη δυνατότητα να προβάλει αποτελεσματικά το εμπράγματο δικαίωμά του, ο πιστωτής αυτός πρέπει να μπορεί να ασκεί, ακόμη και μετά από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας, το δικαίωμα αυτό κατ' εφαρμογή, καταρχήν, του δικαίου που διέπει την οικεία πράξη. Το άρθρο 5 του κανονισμού 1346/2000 εμφανίζει δηλαδή την ιδιαιτερότητα ότι αποσκοπεί στην προστασία όχι μόνο των πράξεων που έχουν ολοκληρωθεί πριν από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας, αλλά και κυρίως των πράξεων που πραγματοποιούνται μετά από την έναρξη της διαδικασίας αυτής. Στο σημείο αυτό πρέπει να προστεθεί ότι, μολονότι το άρθρο 20, παράγραφος 1, του κανονισμού αυτού προβλέπει ότι ο πιστωτής ο οποίος, μετά από την έναρξη διαδικασίας αφερεγγυότητας, ικανοποίησε καθ' οιονδήποτε τρόπο, εν όλω ή εν μέρει, την απαίτησή του με περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη ευρισκόμενα σε άλλο κράτος μέλος και όχι στο κράτος έναρξης οφείλει να αποδώσει ό,τι έλαβε στον σύνδικο, η ίδια αυτή διάταξη διευκρινίζει ότι ο εν λόγω πιστωτής υπέχει την υποχρέωση απόδοσης «επιφυλασσομένων» πάντως των διατάξεων του άρθρου 5 του εν λόγω κανονισμού. Επομένως το άρθρο 20, παράγραφος 1, του ίδιου αυτού κανονισμού δεν ασκεί καμία επιρροή επί της υπόθεσης της κύριας δίκης.

41 Κατά συνέπεια, αφού το άρθρο 5 του κανονισμού 1346/2000 καλύπτει, μεταξύ άλλων, τις πράξεις που πραγματοποιούνται μετά από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας, τα παρατιθέμενα ανωτέρω στις σκέψεις 33 έως 36, κατά τα οποία το άρθρο 13 του κανονισμού αυτού δεν έχει εφαρμογή καταρχήν στις πράξεις που πραγματοποιούνται μετά από την έναρξη αυτής της διαδικασίας αφερεγγυότητας, δεν μπορούν να εφαρμοστούν κατ' αναλογία στην περίπτωση κατά την οποία ένας πιστωτής ασκεί εμπράγματο δικαίωμα που εμπίπτει στο άρθρο 5, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού.

42 Επομένως, αφού το άρθρο 5, παράγραφος 4, του κανονισμού 1346/2000, σε συνδυασμό με το άρθρο 4, παράγραφος 2, στοιχείο ιγ', του κανονισμού αυτού, επιτρέπει την άσκηση αγωγής αναγνώρισης της ακυρότητας ή ακύρωσης ή κήρυξης του ανενεργού μιας πράξης η οποία αφορά την ικανοποίηση εμπράγματου δικαιώματος μετά από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας, οι διατάξεις αυτές, για να διασφαλιστεί η πρακτική αποτελεσματικότητα του άρθρου 5, παράγραφος 1, του εν λόγω κανονισμού, πρέπει να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι δεν αποκλείουν τη δυνατότητα του πιστωτή να στηρίξει στο άρθρο 13 του ίδιου αυτού κανονισμού τον ισχυρισμό του ότι η οικεία πράξη διέπεται από το δίκαιο κράτους μέλους άλλου από το κράτος έναρξης και ότι το δίκαιο αυτό δεν παρέχει στη συγκεκριμένη περίπτωση κανένα μέσο προσβολής της πράξης αυτής.

43 Υπό τις συνθήκες αυτές, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000 έχει την έννοια ότι έχει εφαρμογή στην περίπτωση κατά την οποία η προσβαλλόμενη από τον σύνδικο της πτώχευσης καταβολή ενός χρηματικού ποσού που είχε κατασχεθεί πριν από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας πραγματοποιήθηκε μετά από την έναρξη της διαδικασίας αυτής.

Επί του δεύτερου ερωτήματος

44 Το αιτούν δικαστήριο, με το δεύτερο ερώτημα, θέτει κατ' ουσία το ζήτημα αν το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000 έχει την έννοια ότι η προβλεπόμενη στην εν λόγω διάταξη εξαίρεση καλύπτει επίσης τις προθεσμίες παραγραφής, τις προθεσμίες άσκησης αγωγής πτωχευτικής ανάκλησης και τις αποσβεστικές προθεσμίες που προβλέπονται από το δίκαιο που διέπει την οικεία πράξη.

45 Συναφώς υπενθυμίζεται, πρώτον, ότι το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000, όταν παραπέμπει στο δίκαιο που διέπει την πράξη, δεν κάνει καμία διάκριση μεταξύ προθεσμιών παραγραφής, προθεσμιών άσκησης ανακλητικής αγωγής και αποσβεστικών προθεσμιών.

46 Δεύτερον, αν και το άρθρο 12, παράγραφος 1, στοιχείο δ', του κανονισμού Ρώμη Ι προβλέπει ότι οι παραγραφές και εκπτώσεις από το δικαίωμα λόγω παρόδου προθεσμίας διέπονται από το «εφαρμοστέο στη σύμβαση δίκαιο», επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι διατάξεις αυτές δεν έχουν εφαρμογή στις ανακλητικές αγωγές που εμπίπτουν στα άρθρα 4 και 13 του κανονισμού 1346/2000. Συγκεκριμένα, τα τελευταία αυτά άρθρα αποτελούν lex specialis έναντι του κανονισμού Ρώμη Ι και πρέπει να ερμηνεύονται με γνώμονα τους σκοπούς που επιδιώκονται με τον κανονισμό 1346/2000.

47 Κατά συνέπεια, αφού το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000 δεν κάνει καμία διάκριση μεταξύ διατάξεων του ουσιαστικού και διατάξεων του δικονομικού δικαίου και δεν προβλέπει ειδικότερα κανένα κριτήριο προσδιορισμού των δικονομικών προθεσμιών, ο χαρακτηρισμός μιας προθεσμίας ως δικονομικού ή ουσιαστικού δικαίου πρέπει κατ' ανάγκη να πραγματοποιείται με βάση το ουσιαστικό δίκαιο που διέπει την οικεία πράξη.

48 Εντούτοις, όπως τόνισε κατ' ουσία η Επιτροπή, αν το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000 ερμηνευόταν υπό την έννοια ότι οι προθεσμίες που χαρακτηρίζονται από το δίκαιο που διέπει την οικεία πράξη ως δικονομικής φύσης αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου αυτού, η ερμηνεία αυτή θα κατέληγε σε αυθαίρετες διακρίσεις, ανάλογα με το θεωρητικό πρότυπο που εφαρμόζει κάθε κράτος μέλος. Επιπλέον, και μάλιστα ανεξάρτητα από το ζήτημα αν ο χαρακτηρισμός μιας προθεσμίας ως δικονομικού ή ουσιαστικού δικαίου πρέπει να γίνεται με βάση το δίκαιο του κράτους έναρξης ή το δίκαιο που διέπει την οικεία πράξη, η ερμηνεία αυτή θα εμπόδιζε σαφώς την ομοιόμορφη εφαρμογή του άρθρου 13 του κανονισμού 1346/2000.

49 Υπό τις συνθήκες αυτές, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000 έχει την έννοια ότι η προβλεπόμενη στην εν λόγω διάταξη εξαίρεση καλύπτει επίσης τις προθεσμίες παραγραφής, τις προθεσμίες άσκησης αγωγής πτωχευτικής ανάκλησης και τις αποσβεστικές προθεσμίες που προβλέπονται από το δίκαιο που διέπει την προσβαλλόμενη από τον σύνδικο πράξη.

Επί του τρίτου ερωτήματος

50 Το αιτούν δικαστήριο, με το τρίτο ερώτημα, θέτει κατ' ουσία το ζήτημα αν οι τυπικές προϋποθέσεις για την άσκηση αγωγής πτωχευτικής ανάκλησης καθορίζονται από το ουσιαστικό δίκαιο που διέπει την προσβαλλόμενη πράξη (από τη lex causae) ή από το δίκαιο του κράτους έναρξης (από τη lex fori concursus).

51 Συναφώς υπενθυμίζεται καταρχάς ότι από το γράμμα του άρθρου 13 του κανονισμού 1346/2000 δεν προκύπτει καμία ένδειξη από την οποία να συνάγεται ότι οι τυπικές προϋποθέσεις αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής της διάταξης αυτής.

52 Επιπλέον, όπως τόνισε ο γενικός εισαγγελέας στο σημείο 85 των προτάσεών του, οι κανόνες για τον τύπο μπορούν να είναι είτε ουσιαστικής είτε δικονομικής φύσης. Επομένως, όσον αφορά ειδικότερα το αυστριακό δίκαιο, η υποχρέωση άσκησης της ανακλητικής αγωγής εντός προθεσμίας ενός έτους από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας, την οποία επιβάλλει το άρθρο 43, παράγραφος 2, του ΙΟ, μπορεί να θεωρηθεί ότι όχι μόνο αποσκοπεί στη διευκόλυνση της απόδειξης της τήρησης της προθεσμίας αυτής, αλλά και ως ουσιαστική προϋπόθεση, η οποία πρέπει να τηρείται κατά την άσκηση της εν λόγω αγωγής.

53 Από τα παρατιθέμενα ανωτέρω στις σκέψεις 45 έως 48, τα οποία ισχύουν κατ' αναλογία και για την εξέταση του τρίτου ερωτήματος, συνάγεται όμως ότι το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000 δεν κάνει καμία διάκριση μεταξύ διατάξεων του ουσιαστικού και διατάξεων του δικονομικού δικαίου.

54 Επιπλέον, οι τυπικές προϋποθέσεις άσκησης των αγωγών αναγνώρισης της ακυρότητας ή ακύρωσης ή κήρυξης του ανενεργού μιας πράξης ενδέχεται επίσης να αποσκοπούν στην προστασία δημόσιων συμφερόντων, όπως είναι το συμφέρον για την ύπαρξη επαρκούς δημοσιότητας των αγωγών αυτών, ώστε να προστατεύεται η δικαιολογημένη εμπιστοσύνη όχι μόνο των εναγόμενων, αλλά και των τρίτων που αποκτούν τα αγαθά τα οποία αφορούν οι εν λόγω αγωγές. Όπως όμως προκύπτει από την αιτιολογική σκέψη 24 του κανονισμού 1346/2000, σκοπός των εξαιρέσεων από την εφαρμογή του δικαίου του κράτους έναρξης, μεταξύ των οποίων καταλέγεται και η προβλεπόμενη στο άρθρο 13 του κανονισμού αυτού, είναι ακριβώς η προστασία των έννομων προσδοκιών και της ασφάλειας των συναλλαγών στα άλλα κράτη μέλη, εκτός αυτού της έναρξης της διαδικασίας αφερεγγυότητας.

55 Δεδομένου ότι, όπως προκύπτει από τη σκέψη 46 της παρούσας απόφασης, οι διατάξεις του κανονισμού Ρώμη Ι δεν έχουν εφαρμογή στην υπόθεση της κύριας δίκης, ο χαρακτηρισμός ενός συγκεκριμένου κανόνα ως τυπικής προϋπόθεσης και ο προσδιορισμός των σκοπών που επιδιώκονται με τον εν λόγω κανόνα θα πρέπει συνεπώς να διέπονται από το δίκαιο που διέπει την οικεία πράξη. Αν όμως το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000 ερμηνευόταν υπό την έννοια ότι οι κανόνες που χαρακτηρίζονται ως τυπικοί κανόνες από το δίκαιο που διέπει την οικεία πράξη αποκλείονται από το πεδίο εφαρμογής του άρθρου αυτού, η ερμηνεία αυτή θα κατέληγε, και στην περίπτωση αυτή, σε αυθαίρετες διακρίσεις, ανάλογα με το θεωρητικό πρότυπο που εφαρμόζει κάθε κράτος μέλος, και θα εμπόδιζε την ομοιόμορφη εφαρμογή του άρθρου αυτού.

56 Κατόπιν των ανωτέρω, στο τρίτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι τυπικές προϋποθέσεις για την άσκηση αγωγής πτωχευτικής ανάκλησης καθορίζονται, ενόψει της εφαρμογής του άρθρου 13 του κανονισμού 1346/2000, από το δίκαιο που διέπει την προσβαλλόμενη από τον σύνδικο πράξη (από τη lex causae).

Επί των δικαστικών εξόδων

57 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΚ) 1346/2000 του Συμβουλίου, της 29ης Μαΐου 2000, περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας, έχει την έννοια ότι έχει εφαρμογή στην περίπτωση κατά την οποία η προσβαλλόμενη από τον σύνδικο της πτώχευσης καταβολή ενός χρηματικού ποσού που είχε κατασχεθεί πριν από την έναρξη της διαδικασίας αφερεγγυότητας πραγματοποιήθηκε μετά από την έναρξη της διαδικασίας αυτής.

2) Το άρθρο 13 του κανονισμού 1346/2000 έχει την έννοια ότι η προβλεπόμενη στην εν λόγω διάταξη εξαίρεση καλύπτει επίσης τις προθεσμίες παραγραφής, τις προθεσμίες άσκησης αγωγής πτωχευτικής ανάκλησης και τις αποσβεστικές προθεσμίες που προβλέπονται από το δίκαιο που διέπει την προσβαλλόμενη από τον σύνδικο πράξη.

3) Οι τυπικές προϋποθέσεις για την άσκηση αγωγής πτωχευτικής ανάκλησης καθορίζονται, ενόψει της εφαρμογής του άρθρου 13 του κανονισμού 1346/2000, από το δίκαιο που διέπει την προσβαλλόμενη από τον σύνδικο πράξη.

(υπογραφές)